



دانشگاه صنعتی اصفهان

دانشکده مهندسی مواد

سمینار دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد گرایش شناسایی و انتخاب

باعنوان:

## بهینه‌یابی الکتروکاتالیست نیکل- آهن بر روی بستر فوم نیکل به کمک میدان مغناطیسی به منظور شکافت الکتروشیمیایی آب

ارائه دهنده: رضا باباشاهی

مکان: سالن سمینار دانشکده مهندسی مواد

زمان ارائه: ۹ تیر ۱۴۰۳

اعضای کمیته داوری:

استاد راهنما: دکتر سید مهران نحوی

اساتید داور: دکتر کیوان رئیسی، دکتر عبدالمجید اسلامی

### چکیده

آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از استفاده از سوخت‌های فسیلی یکی از مهم‌ترین مشکلات جهانی است که باعث مشکلات گسترده‌ای شده است. روش‌ها و مواد مختلفی جهت جایگزینی این سوخت‌ها برای مقابله با تخریب محیط‌زیست مطرح شده و در حال تحول است. هیدروژن از جمله آن‌ها است که به روش‌های متعددی تولید می‌شود. الکترولیز روشی مهم در تولید هیدروژن با شکافت آب و سازگار با محیط‌زیست است. نیم‌واکنش احیای اکسیژن به دلیل سینتیک کند آن، گام محدودکننده سرعت در واکنش تفکیک آب است. به عبارتی سرعت کلی واکنش توسط سرعت احیا اکسیژن تعیین می‌شود. استفاده از کاتالیست‌های PGM-free جایگزین مؤثرتری برای کاتالیست‌های PGM سنتی هستند که به دلیل قیمت بالا، کمیابی و اثرات زیست‌محیطی منفی، محدودیت‌هایی دارند. کاتالیست‌های نیکل-آهن دسته‌ای از کاتالیست‌های ارزان، فراوان و فعال هستند که در کاربردهای تفکیک آب قابل استفاده هستند. در این پژوهش نانوسیم‌های نیکل-آهن به روش آبکاری تحت میدان مغناطیسی بر روی بستر نیکل فوم سنتز شد. پارامترهای زمان و غلظت موردبررسی و بهینه‌یابی با استفاده از طراحی آزمایش به روش  $13 \text{ Rsm}$  سطحی انجام شد. نمونه بهینه با غلظت  $16/5$  میلی مولار آهن و  $33/5$  میلی مولار نیکل در زمان  $60$  دقیقه بر اساس طراحی آزمایش بدست آمد. میانگین قطر اندازه ذرات نمونه بهینه  $213$  نانومتر محاسبه شد. آزمون EDS از نمونه بهینه نشانگر درصد اتمی برابر نیکل و آهن در ساختار دارد. نمونه بهینه با جرم بارگذاری شده  $1/4$  میلی گرم بر روی سطح در پتانسیل  $1/41$  ولت به چگالی جریان  $10 \text{ mA.cm}^{-2}$  با مازاد پتانسیل  $90$  میلی ولت و چگالی جریان  $920 \text{ mA.cm}^{-2}$  در پتانسیل  $2$  ولت به دست آمد. شیب تافل کاتالیست بهینه  $28 \text{ mV.dec}^{-1}$  در بخش OER و  $30 \text{ mV.dec}^{-1}$  بخش HER-حاکمی از عملکرد مناسب سینتیکی این کاتالیست دارد. مقاومت انتقال بار از زیر لایه با مقاومت  $20 \Omega$  به  $5/25 \Omega$  در نمونه بهینه کاهش یافته است. کاتالیست بهینه فوق آب‌دوست که منجر به تسهیل سینتیک واکنش برخلاف زیر لایه آب‌گریز شد. مساحت سطح فعال الکتروشیمیایی نمونه بهینه برابر با  $805 \text{ cm}^2$  که  $16$  برابر بیشتر از زیر لایه انتخابی با مساحت فعال الکتروشیمیایی  $50 \text{ cm}^2$  می‌باشد. آزمون پایداری به مدت  $3$  ساعت در جریان  $1$  آمپر تنها  $3$  میلی ولت تغییر را نشان داد. آزمون پله‌ای میزان تغییر  $0/01$  ولت نسبت به پله آغازین داشت. مجموعه پارامترها و متغیرهای طراحی و ساخته شده در این پژوهش می‌تواند یک گام مهم به سمت یک نوع الکترولیز صنعتی برای تولید هیدروژن در مقیاس بزرگ با تقسیم آب باشد.

کلمات کلیدی: الکتروکاتالیست، نیکل- آهن، فوم نیکل، میدان مغناطیسی، شکافت آب